

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí Doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.

Autor/autorka práce: Jana Hřebíčková
Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
Název práce: Kopie ruských ikon Bohorodičky v barokních Čechách
Vedoucí práce:
Rozsah práce: 172 stran, 193 329 znaků

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splň uje bez výhrad	splň uje s drobnými příomínkami	splň uje s výhradami	Nesplň uje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐ x	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☒		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	x ☐		
Práce má metodologický/teologický přínos		☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano		ne	
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomová práce Jany Hřebíčkové je věnována velmi zajímavému a českým dějepisem umění dlouhou dobu opomíjenému tématu, kterým jsou "Kopie ruských ikon Bohorodičky v barokních Čechách". Diplomantka po dlouhou dobu studovala dochované i nedochované příklady ikon Bohorodičky, které byly v době baroka umístěny do interiérů našich kostelů. Diplomová práce je tak výsledkem poctivé heuristické práce i důkladného archivního průzkumu, týkajícího se jednotlivých příkladů zobrazení Bohorodičky typů Glykofílúsy a Hodegetrie.

Diplomová práce má logickou strukturu. Zpracování vlastního tématu předchází obecnější úvod o fenoménu ikony, jejím původu i technice. Tato část je autorčíným komentářem k vybrané literatuře k bohatému a složitému tématu, které i přes stručnost úvodních kapitol nijak nezkrátila; naopak poskytuje tak věcný rámec k dalším kapitolám. Stejně pozitivně je možné hodnotit i další část věnovanou typologii ikon Bohorodičky, kde se jednoduše, ale zdařile vyrovnává s otázkou rozlišení základních typů (Oranta, Platytera, Hodégétria, Glykofílúsa, Deoméne), které odlišuje od dalších přídomků a variant (Eleúsa, Nikopoia) a dokládá tím svojí bezpečnou orientaci v literatuře o daném tématu.

Samotným tělem diplomové práce je kapitola III, věnovaná kopiím ruských ikon Bohorodičky importovaných do Čech v době baroka. Důkladnou pozornost věnuje autorka samotným originálům - vzorům Bohorodičky Glykofílúsy Vladimírské, Igorevské a Hodégétrie Smolenské, jejich vzniku, stavu dochování i zázrakům spojeným s jejich "životem". Z práce je možné vyzdvihnout například detailní znalost technologického a historického průzkumu Vladimírské Bohorodičky z roku 1995, který značně posunul naši představu o tomto ruském paládiu. Zde by snad bylo vhodné uvést i nové zpracování ikony v katalogu Tretjakovské galerie v Moskvě, který na průzkum navázal, či zvážit, zda je vhodné mluvit v případě historických zásahů předcházejících dvacátému století o restaurování, neboť šlo spíše o obnovu uctívaného obrazu. Vrcholem práce je pasáž věnována Panně Marii Rušánské, uctívané v Jičíně (s. 70-90), která je důkladnou monografií samotné ikony i jejích devočních kopií. Zde je možné autorku pochválit, že iniciovala technologický a uměleckohistorický průzkum ikony, který dosud nikdy nebyl proveden, a jeho výsledky zdárně použila při další interpretaci a hodnocení ikony. Pokud to stav zachování ikon i jejich kopií dovolil, jsou všechny části této kapitoly i její podkapitoly zpracovány ve shodné struktuře a obsáhlosti. Diplomová práce Jany Hřebíčkové je ve své struktuře dobře promyšlená a homogenní. Autorka používá jednotný způsob pojednání každého obrazu a vhodně člení drobné podkapitoly. Je velmi pečlivá (viz počet poznámek - 445 na 100 stran textu), stručná, jasně a věcně formuluje své názory a hypotézy, které odlehčuje vhodně poznámkovým aparátem. Její pracovní metodou je seriózní práce s prameny (obrazovými i literárními) a sekundární literaturou, která odpovídá nejlepším tradicím kulturní historie. Při samotné práci umělecko-historické je věcná a v soudech více zdrženlivá, ale korektní. Snaží se stavět i nové hypotézy a v některých případech (na základě průzkumů) i danou problematiku nově interpretovat. V případech, kde to není možné (obraz je neznámý, nebo nebyl jeho průzkum umožněn), se hodnocení vyhýbá a srovnává pouze prameny a literaturu.

Předložená diplomová práce bohatě splňuje všechna kritéria kladená na tento typ práce. Proto ji vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou "výborně".

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě:

Otázky a náměty k obhajobě:

s. 44: Evidence kulturních památek (Beroun - Bohorodička Vladimírská) byla prováděna s ohledem na jejich jasnou historickou a kulturní hodnotu, která zde nemusela být rozpoznána. Navíc se zapisovalo výběrově, takže deska nemusela být nutně v době zápisu nezvěstná. Spíše by o tom mohl svědčit zápis ve farní kronice nebo hlášení krádeže (jež eviduje NPÚ-generální ředitelství).

s. 47: Ad datování desky z Doksan. Nezdá se mi příliš pravděpodobné, aby oklad vznikl na našem území v 18. století, naopak by bylo logické, kdyby byl na ikonu umístěn v Rusku.

s. 79: Máte vysvětlení, proč se některé z kopií ikon, které vznikly na našem území, nacházejí na plechovém podkladu (zejména u Rušánské Marie - Neustupov, Beroun)?

s. 80: Jaký byl důvod uctívání obrazu Panny Marie Rušánské v Bučovicích? Co víme o jejich vzájemném vztahu? Nejde o kopii jiného obrazu? Můžeme to nějak pramenně prokázat?

Stejná otázka se nabízí v případě Určic.

Dá se vysledovat nějaký konkrétní důvod či strategie, proč byly uctívány jednotlivými donátory právě ruské ikony? Má to nějakou souvislost s podobami a zásadami barokní zbožnosti?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 5. 1. 2014

Podpis:

